

SIGURNOSNI NALOG

BROJ: 2017/001 Rev. 00

SAFETY ORDER

NUMBER: 2017/001 Rev. 00

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

Naslov: Sigurnosni nalog kojim se utvrđuju uslovi za upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela u oblastima CTR Podgorica i CTR Tivat

Title: Safety Order laying down requirements for use of unmanned aircraft systems and aircraft models within CTR Podgorica and CTR Tivat

Na inicijativu: Agencija za civilno vazduhoplovstvo

Initiated by: The Civil Aviation Agency of Montenegro

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 10, a u vezi sa članom 19 stav 4 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG” br. 30/12 i 30/17), Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

SIGURNOSNI NALOG

Broj: 2017/001 Rev. 00

Referentni propisi:

- (1) Zakon o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17);
- (2) Pravilnik o uslovima za upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela („Službeni list CG”, br. 11/16).

Područje primjene:

Ovaj sigurnosni nalog primjenjuje se na sve operatore bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela (u daljem tekstu: operator) koji su uključeni u letačke operacije u kontrolisanoj zoni Podgorica (CTR Podgorica) i kontrolisanoj zoni Tivat (CTR Tivat).

Svrha:

- Ovim sigurnosnim nalogom utvrđuju se:
- (1) područja sa ograničenjem letenja;
 - (2) obaveze operatora u toku planiranja i obavljanja letačkih operacija.

Pursuant to Article 6 paragraph 1 point 10, in conjunction with Article 19 paragraph 4 of the Law on Air Transport (“Official Gazette of Montenegro”, No. 30/12 and 30/17), the Civil Aviation Agency, hereby issues

SAFETY ORDER

Number: 2017/001 Rev. 00

Reference regulations:

- (1) *The Law on Air Transport (“Official Gazette of Montenegro”, No. 30/12 and 30/17);*
- (2) *Regulation laying down conditions for use of unmanned aircraft systems and aircraft models (“Official Gazette of Montenegro” No. 11/16).*

Scope:

This Safety Order is applicable to all operators of unmanned aircraft systems and aircraft models (hereafter: operator) engaged in flight operations within control zone Podgorica (CTR Podgorica) and control zone Tivat (CTR Tivat).

Purpose:

- This Safety Order lays down:*
- (1) *areas where flight operations are restricted;*
 - (2) *operator’s obligations during flight operation planning and execution.*

1. Područja sa ograničenjem letenja

- (1) Letačke operacije nisu dozvoljene unutar sledećih područja:

Podgorica: 422102N 0191209E - 422223N 0191217E onda u smjeru kazaljke na sat luk radijusa 4.0 KM sa centrom u 422214N 0191511E - 422204N 0191805E - 422044N 0191757E onda u smjeru kazaljke na sat luk radijusa 4.0 KM sa centrom u 422053N 0191503E - 422102N 0191209E;

Tivat: 422221N 0184148E - 422322N 0184036E onda u smjeru kazaljke na sat luk radijusa 4.0 KM sa centrom u 422447N 0184248E - 422612N 0184500E - 422511N 0184612E onda u smjeru kazaljke na sat luk radijusa 4.0 KM sa centrom u 422346 0184400E - 422221N 0184148E.

- (2) Granice područja iz stava 1 ove tačke označene su linijom zelene boje na kartama datim u Prilogu 1, Prilogu 2 i Prilogu 3 ovog sigurnosnog naloga.
- (3) Unutar područja iz stava 1 ove tačke letačke operacije su dozvoljene samo operatorima koji dobiju odobrenje od strane nadležne jedinice za usluge u vazдушnom saobraćaju.
- (4) U kontrolisanim zonama, izvan područja iz stava 1 ove tačke, letačke operacije dozvoljene su u vertikalnim granicama do 50m iznad terena (AGL). Letačke operacije u vertikalnim granicama do 150m iznad terena (AGL) dozvoljene su samo operatorima koji dobiju odobrenje od strane nadležne jedinice za usluge u vazдушnom saobraćaju.
- (5) Granice kontrolisanih zona označene su plavom bojom na kartama datim u Prilogu 1, Prilogu 2 i Prilogu 3 ovog sigurnosnog naloga.

2. Obaveze operatora

- (1) Operator podnosi nadležnoj jedinici za usluge u vazдушnom saobraćaju zahtjev za odobrenje letačkih operacija, najmanje dva radna dana prije planiranih letačkih operacija.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ove tačke podnosi se na obrascu iz Priloga 4 ovog sigurnosnog naloga.
- (3) Na dan obavljanja letačkih operacija, operator mora da obavijesti nadležnu jedinicu kontrole letenja o početku/završetku letačkih operacija.

1. Areas where flight operations are restricted

- (1) Flight operations are not allowed within the following areas:

Podgorica: 422102N 0191209E - 422223N 0191217E then a clockwise arc radius 4.0 KM centered on 422214N 0191511E - 422204N 0191805E - 422044N 0191757E then a clockwise arc radius 4.0 KM centered on 422053N 0191503E - 422102N 0191209E;

Tivat: 422221N 0184148E - 422322N 0184036E then a clockwise arc radius 4.0 KM centered on 422447N 0184248E - 422612N 0184500E - 422511N 0184612E then a clockwise arc radius 4.0 KM centered on 422346 0184400E - 422221N 0184148E.

- (2) The boundaries of areas referred to in paragraph 1 of this point are marked with a green line on the maps in Annex 1, Annex 2 and Annex 3 of this Safety Order.
- (3) Within areas referred to in paragraph 1 of this point, flight operations are allowed only to operators who obtain an approval from the appropriate air traffic services unit.
- (4) In control zones, outside of areas referred to in paragraph 1 of this point, flight operations are allowed with vertical limits up to 50m above ground level (AGL). Flight operations with vertical limits up to 150m above ground level (AGL) are allowed only to operators who get an approval from the appropriate air traffic services unit.
- (5) Boundaries of the control zones are marked with a blue line on the maps in Annex 1, Annex 2 and Annex 3 of this Safety Order.

2. Operator's obligations

- (1) Operator shall submit a request for an approval of flight operations to the appropriate air traffic services unit at least two working days prior to planned flight operations.
- (2) The request referred to in paragraph 1 of this point is to be submitted on the application form given in Annex 4 of this Safety Order.
- (3) On the day of flight operations, operator shall notify the appropriate air traffic control unit on starting/finishing the flight operations.

<p>(4) Operator mora da obezbijedi da u svakom trenutku trajanja letačkih operacija rukovalac sistemom bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnim modelom bude dostupan na broju mobilnog telefona navedenom u zahtjevu iz stava 1 ove tačke.</p> <p>3. Stupanje na snagu:</p> <p>Ovaj sigurnosni nalog stupa na snagu danom donošenja kada se i objavljuje na internet stranici Agencije za civilno vazduhoplovstvo.</p>	<p>(4) <i>Operator shall ensure that in any moment of flight operations the pilot-in-command of the unmanned aircraft system or aircraft model is available on mobile phone number given in the request referred to in paragraph 1 of this point.</i></p> <p>3. Entry into force:</p> <p><i>This Safety Order shall enter into force on the day of its adoption when it is to be published on the Civil Aviation Agency's website.</i></p>		
<p>Direktor / Director</p> <p>Dragan Đurović</p>		<p>Datum donošenja</p> <p><i>Date of adoption</i></p>	

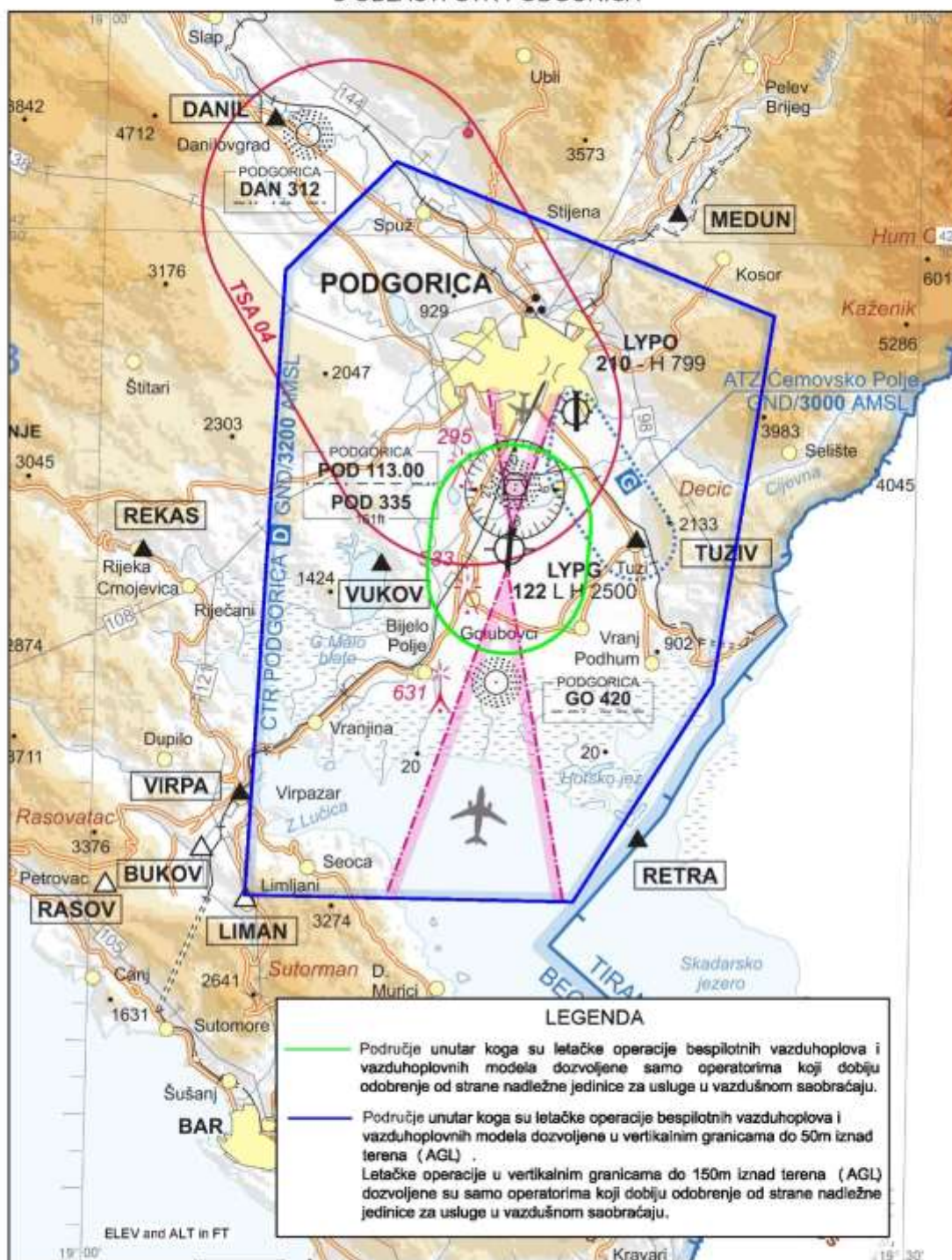
PODRUČJA SA OGRANIČENJEM LETENJA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I VAZDUHOPLOVNIH MODELA

CTR Tivat Tel: +382 32 670 983
 Fax: +382 32 671 550
 Email: akltv.aro@smatsa.rs

CTR Podgorica Tel: +382 20 414 024
 Fax: +382 20 414 030
 Email: aro.pg@smatsa.rs

KARTA PODRUČJA SA OGRANIČENJEM LETENJA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA
U OBLASTI CTR PODGORICA

KARTA PODRUČJA SA OGRANIČENJEM LETENJA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA
U OBLASTI CTR TIVAT

**Zahtjev za odobrenje letenja bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnog modela
u oblasti CTR Podgorica/CTR Tivat**

**ZAHTEJEV ZA ODOBRENJE LETENJA BESPILOTNOG
VAZDUHOPLOVA ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELA
U OBLASTI CTR PODGORICA/CTR TIVAT**

DIO 1: PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEJEVA

Podnosilac zahtjeva:

Adresa podnosioca zahtjeva:

Broj telefona: Broj faxes:

E-mail:

DIO 2: PODACI O BESPILOTNOM VAZDUHOPLOVU ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELU

Letačke operacije obavljaju se:

- bespilotnim vazduhoplovom
- bespilotnim vazduhoplovnim modelom

Kategorija:

Model:

Dimenzije:

Evidencionna oznaka:

Maksimalan domet:

Težina:

Boja:

**ZAHTEJ ZA ODOBRENJE LETENJA BESPILOTNOG
VAZDUHOPLOVA ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELA
U OBLASTI CTR PODGORICA/CTR TIVAT**

DIO 3: PODACI O VAZDUŠNOM PROSTORU		
Vrsta letačkih operacija:		
Opština na kojoj se planiraju letačke operacije:		
Geografske koordinate položaja sa koga se planira početak letačkih operacija: <i>(izražene u WGS-84 sistemu)</i>		
Ukoliko su lateralne granice prostora u kome se planiraju letačke operacije kružnog oblika, navesti njihov poluprečnik: m NM
Ukoliko lateralne granice prostora u kome se planiraju letačke operacije nisu kružnog oblika, navesti njihove geografske koordinate: <i>(izražene u WGS-84 sistemu)</i>	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
	6.	
	7.	
	8.	

**ZAHTEJ ZA ODOBRENJE LETENJA BESPILOTNOG
VAZDUHOPLOVA ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELA
U OBLASTI CTR PODGORICA/CTR TIVAT**

	9.		
	10.		
	11.		
	12.		
	13.		
	14.		
	15.		
Gornja vertikalna granica vazdušnog prostora u kome se planiraju letačke operacije: m AGL ft AMSL FL

DIO 4: PODACI O PERIODU KORIŠĆENJA VAZDUŠNOG PROSTORA	
Datum početka letačkih operacija: (<i>dd.mm.gggg.</i>)	
Vrijeme početka letačkih operacija: (<i>ss:mm po lokalnom vremenu</i>)	
Datum završetka letačkih operacija: (<i>dd.mm.gggg.</i>)	
Vrijeme završetka letačkih operacija: (<i>ss:mm po lokalnom vremenu</i>)	

**ZAHTEJEV ZA ODOBRENJE LETENJA BESPILOTNOG
VAZDUHOPLOVA ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELA
U OBLASTI CTR PODGORICA/CTR TIVAT**

**DIO 5: PODACI O RUKOVAOCU SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA ILI
VAZDUHOPLOVNIM MODELOM ZADUŽENOM ZA KOORDINACIJU SA NADLEŽNOM JEDINICOM
KONTROLE LETENJA**

Rukovalac sistemom bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnim modelom:

.....

Broj mobilnog telefona:

Potpis podnosioca zahtjeva:

Mjesto:

.....

Datum:

**ZAHTEJEV ZA ODOBRENJE LETENJA BESPILOTNOG
VAZDUHOPLOVA ILI VAZDUHOPLOVNOG MODELA
U OBLASTI CTR PODGORICA/CTR TIVAT**

Napomena:

- 1) Zahtjev za ovo odobrenje ne oslobađa operatora od obaveze dobijanja svih drugih potrebnih odobrenja u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, br. 30/12 i 30/17) i Pravilnikom o uslovima za upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela („Službeni list CG”, br. 11/16).
- 2) Posjedovanje odobrenja za posebno korišćenje kontrolisanog vazdušnog prostora ne oslobađa operatora obaveze da od nadležne jedinice kontrole letenja dnevno telefonom zatraži odobrenje za početak i javi završetak korišćenja alociranog vazdušnog prostora.
- 3) Nadležna jedinica kontrole letenja zadržava pravo promjene uslova odnosno prekida letenja bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnog modela za koje je izdato odobrenje u slučajevima kada to situacija u vazdušnom prostoru zahtijeva.
- 4) Lice zaduženo za koordinaciju sa nadležnom jedinicom kontrole letenja mora sve vrijeme trajanja aktivnosti da bude dostupno na broju mobilnog telefona navedenom u ovom zahtjevu.

Popunjen zahtjev poslati telefaksom ili elektronskom poštom nadležnoj jedinici za usluge u vazdušnom saobraćaju*:

Podgorica

Tivat

Fax: **+ 382 20 414 030**

Fax: +382 32 **671 570**

E-mail: **aro.pg@smatsa.rs**

E-mail: **akltv.aro@smatsa.rs**

Telefon za javljanje početka i završetka letačkih operacija u nadležnoj jedinici kontrole letenja*:

Podgorica

Tivat

Tel: **+ 382 20 414 024**

Tel: **+ 382 32 670 983**

* Radna vremena nadležnih jedinica za usluge u vazdušnom saobraćaju i nadležnih jedinica kontrole letenja objavljena su u Zborniku vazduhoplovnih informacija Srbije i Crne Gore.